

ZEMBLA onthult: Defensie verwijderde informatie over gevaarlijke stoffen waaronder chroom-6 uit personeelsdossiers

Door André Nelis en Ton van der Ham

Defensie heeft van een onbekend aantal (oud)-defensiemedewerkers de 'persoonsregistratie-formulieren gevaarlijke stoffen' verwijderd uit hun personeelsdossiers. Dat blijkt uit onderzoek van ZEMBLA. Het gaat om (oud)-medewerkers die op de vliegbases van Twente, Soesterberg en Gilze-Rijen met het kankerverwekkende chroom-6 verf werken of hebben gewerkt. ZEMBLA beschikt over diverse e-mails van (oud)-defensiepersoneel waaruit dit blijkt. Het ministerie zegt in een reactie: "Defensie heeft een aantal jaar geleden personeelsdossiers gedigitaliseerd. Het is niet uitgesloten dat daarbij formulieren zijn verwijderd." Het ministerie noemt het voor betrokkenen 'wrang' en belooft onderzoek te doen wanneer benadeelden zich melden.

Chroom-6 en andere gevaarlijke stoffen

De registratieformulieren zijn van belang als zieke (oud)-werknemers het ministerie aansprakelijk willen stellen voor gezondheidsschade door het werken met chroomhoudende verf. Op de formulieren staat precies ingevuld wanneer, hoe lang en met welke gevaarlijke stoffen is gewerkt.

André**Vinke in 1984****Pas na twee jaar reactie**

André Vinke, voor zijn pensionering in 2015 werkzaam op de schilderswerkplaatsen van vliegbasis Gilze Rijen, Woensdrecht en Soesterberg, werkte met schadelijke CMR-stoffen (Carcinogene, Mutagene en Reprotoxische stoffen) waaronder chroom-6. Begin 2013 ontdekt Vinke dat van hem de 'persoonsregistratieformulieren gevaarlijke stoffen' in de personeelsdossiers ontbreken. Hij doet bij zijn meerderen navraag. Pas twee jaar later krijgt hij per email een reactie van Majoor Joosen van de Stafgroep Bedrijfsveiligheid, Commando Luchtstrijdkrachten waarin staat:

"Het kan niet de bedoeling zijn dat dergelijke registraties niet meer opvraagbaar zijn. Volgens welke procedure het dan ook ooit is opgeslagen, zou niet uit moeten maken. (...) Als er uiteindelijk geen registraties terug te vinden zijn, is een melding op zijn plaats."

Lees [de volledige mail](#) van Joosen.

In november 2015 krijgt Vinke per mail een verklaring van de sectie Integrale Bedrijfsveiligheid, Logistiek Centrum Woensdrecht. Daarin krijgt hij te horen dat

de gegevens uit zijn dossier zijn verdwenen tijdens het opschonen van personeelsdossiers. Ze zijn verwijderd en niet meer 'terug te herleiden'. ZEMBLA heeft ook deze mail in handen.

Klik [hier](#) voor de volledige reactie die Vinke ontving.

André Vinke in 2004

Ontbrekende formulieren bij acht anderen

Als Vinke bij collega's navraag doet, blijken acht anderen ook de registratieformulieren in hun dossiers te missen. André Vinke heeft vlak voor zijn pensionering bij Defensie van de vermissing een proces-verbaal laten opmaken. Daar heeft hij niets meer op gehoord: "Het gaat mij niet om een zondebok, maar als ik vragen stel, verwacht ik een fatsoenlijk antwoord."

Het ministerie laat ZEMBLA weten:

"(Oud)-Defensiemedewerkers die met chroom-6 hebben gewerkt, hebben dit over het algemeen in hun personeelsdossier geregistreerd. Als je als betrokkene tot de conclusie komt dat een door jou geregistreerd document mogelijk, en waarschijnlijk onbedoeld, door derden is verwijderd, is dat wrang."

"Defensie heeft een aantal jaar geleden personeelsdossiers gedigitaliseerd. Het is niet uitgesloten dat daarbij formulieren zijn verwijderd, omdat deze bijvoorbeeld dubbel of niet leesbaar waren, of niet thuishoorden in het dossier. De reden van verwijdering, door wie en wanneer, moeten zijn bijgehouden. Defensie zal in geval van benadeelden die zich hebben gemeld, nader onderzoek doen."

Nr:	Handelsnaam	Chemische naam	Avib nr.	Nsn	Cas-nr.	Concentratie %
1	FCR Primer	Zink(kalium)chromaat	8010-315	8010-17-100-2495	13530-65-9	20 %
2	Epoxyprimer 15/76	Strontiumchromaat	8010-035	8010-17-110-1452	1333-82-0	18 %
3	Aerodur primer S15/90	Zink(kalium)chromaat	8010-046	8010-17-052-1666	1333-82-0	18%
4	Zinkchromaat primer	Zink(kalium)chromaat	8010-036	8010-17-103-7892	13530-65-9	18%
5	Aeroflex S15/69 Ral 6002	Lood pigmenten	8010-346	8010-17-109-0301	7439-92-1	5%
6	Aeroflex S15/69 Ral 2004	Lood pigmenten	8010-345	8010-17-028-1982	7439-92-1	10%
7	Aeroflex S15/69 Ral 3000	Lood pigmenten	8010-347	8010-17-101-0633	7439-92-1	5%
8	Aeroflex S15/69 Ral 1005	Lood chromaat	8010-349	8010-17-028-1984	7758-97-6	6%
9	Aeroflex S15/69 Ral 1007	Lood chromaat	8010-312	8010-17-020-4797	7758-97-6	38%
10	PR-1452 B2 NA	Calciumchromaat	8030-058	8030-01-118-7885	13765-19-0	25%
11	Alodine 1132	Chroomtrioxide	6810-041	6810-00-264-3939	1333-82-0	1%
12	Alodine 1203	Chroomzuur	8030-347	8030-17-107-5364	1333-82-0	5%
13	Alodine 1200S	Chroomzuur	8030-037	8030-17-053-8195	1333-82-0	60%
14	Epoxypatchkit 1C Comp A	Chroomzuur	8040-347A	8040-00-777-0631	14808-60-7	16%
15	Epoxypatchkit 1C Comp B	Kristallijne silica	8040-347B	8040-17-100-2495	13530-65-9	20%

Voorbeeld 'Persoonsregistratie gevaarlijke stoffen'

'Persoonsregistratie gevaarlijke stoffen'

Sinds 1994 is het volgens de Arbowet verplicht om de blootstelling aan gevaarlijke stoffen vast te leggen. In maart 2000 voert de toenmalige staatssecretaris van Defensie Van Hoof in het kader van die wet de 'persoonsregistratie gevaarlijke stoffen' in. In [een brief aan alle bevelhebbers](#) en de ambtelijke defensietop schrijft hij: "De persoonsregistratie is een hulpmiddel om bij mogelijke toekomstige claims te komen tot vaststelling van het oorzakelijk verband tussen blootstelling en zich voordoende ziekteverschijnselen".

'Behoorlijk zorgwekkend'

Onderzoeker Jan Popma (UvA) en beleidsadviseur gevaarlijke stoffen bij de FNV noemt de verwijdering van de registratieformulieren 'behoorlijk zorgwekkend'. Popma: "Niet alleen voor de werknemer, maar ook voor de werkgever. Een werkgever is verplicht om deze gegevens op te slaan en veertig jaar te bewaren. Als de werkgever dat niet doet, is hij in overtreding van de arbeidsomstandighedenwet. Ook is het een evidente schending van zijn zorgplicht. Als je deze wettelijke normen niet hebt nageleefd, heb je als bedrijf wel een probleem."

'Een overtreding van de Arbowet'

Martin de Witte is letselschadeadvocaat en staat (oud)-defensiepersoneel bij dat schade heeft geleden door werken met chroom-6 houdende verf. De Witte zegt: "Onbegrijpelijk dat dossiers worden 'opgeschoond'. Dat is een overtreding van de Arbowet. Defensie moet afblijven van de dossiers van haar mensen. Niets weggooien, alles bewaren. Het persoonsdossier vormt bewijs van iemands carrière, opleidingen, blootstelling, schade. Het kan zijn dat de schade zich pas later openbaart zoals bij kanker, PTSS enzovoort. Als er stukken uit het dossier zijn gehaald, brengt dat het slachtoffer in een slechtere juridische positie. Voorbeelden te over. De Minister moet direct regelen dat er niets mag worden weggemaakt in dossiers van Defensiemedewerkers en dient onderzoek te doen naar het aantal dossiers dat inmiddels is aangetast. Mogelijk is nog een reconstructie te maken, in overleg met de betreffende medewerker, zodat er

alsnog geen bewijs verloren gaat."

Onderzoek naar gezondheidsklachten

Het RIVM doet op dit moment onderzoek naar gezondheidsklachten van (oud)-defensiepersoneel en het werken met gevaarlijke stoffen, zoals verf met Chroom-6 dat o.a. gebruikt wordt bij militaire voertuigen. Dat onderzoek is naar verwachting begin volgend jaar klaar.

De persoons-registratieformulieren in beeld

Bekijk [hier een voorbeeld](#) van het 'persoons-registratieformulier gevaarlijke stoffen' dat André Vinke over zijn gewerkte periode bij Defensie in zijn dossier had willen hebben. Dergelijke formulieren moest hij per dag bijhouden. Maar die werden door Defensie verwijderd.

(Oud-)Defensiemedewerkers die gewerkt hebben met chroom-6, kunnen zich sinds 2014 melden bij het meldpunt van [het CAOP](#).

Luister ook naar [het interview](#) met André Vinke en ZEMBLA-journalist Ton van der Ham op NPORadio1.

Contact opnemen met de makers van dit verhaal?

Mail dan met [Ton van der Ham](#) of [André Nelis](#)

Bron foto: 'Ministerie van Defensie'.